

ГЕНАДИЙ АЙГИ (Геннадий Айги, 1934 – 2006) е чувашки и руски поет и преводач, една от ярките фигури на съветския авангардизъм през 60-те и 70-те години на ХХ век. Роден е в чувашкото село Шаймурзино и първоначално пише поезия на чувашки. Като студент в Литературния институт „Максим Горки“ в Москва се сприятелява с Борис Пастернак и с други неудобни за съветската власт писатели, поради което е изключен от института. Дружбата му с Пастернак е решаваща както за ориентацията му към създаване на творчество на руски език, така и за оставането му в Москва, където живее до края на дните си. Айги обаче не се отказва от родния си език и се посвещава на идеята да преведе на чувашки редица световни поети. И макар още от 60-те години негови стихосбирки да излизат в Мюнхен (1975) и в Париж (1982, 1991) като руски издания, първата му поетическа книга на руски език, издадена в СССР, се появява едва след „перестройката“ (*Здесь. Избранные стихотворения. 1954 – 1988*. Москва, 1991). Българската рецепция не закъснява и през 1995 г. излиза книга със стихотворения на Айги в превод на Николай Кънчев.

Лауреат е на много награди, като първата от тях е на Френската академия (1972), следва наградата на името на Андрей Бели (1987), а с останалите е удостоен през 90-те години. Едно от последните високи литературни отличия получава през 1998 г., когато френското министерство на културата му връчва най-високата степен на Ордена за литература и изкуство – командор.

ОТЪЕЗД

Забудутся ссоры,
отъезды, письма.

Мы умрем, и останется
тоска людей
по еле чувствуемому следу
какой-то волны, ушедшей
из их снов, из их слуха,
из их усталости.

По следу того,
что когда-то называлось
нами.

И зачем обижаться
на жизнь, на людей, на тебя, на себя,
когда уйдем
от людей мы вместе,
одной волной,

когда не снега и не рельсы, а музыка
будет мерить пространство
между нашими
могилами.

1958

ЗАМИНАВАНЕ

Ще забравим кавгите,
заминаванията, писмата.

Ще умрем, ще остане
тъгата на хората
по едва доловима следа
от вълна, избягала
от съня, от слуха,
от умората.

По следа от това,
което преди наричаха
с нашето име.

И защо да се сърдим
на живота, на хората, на тебе, на себе си,
щом ще си тръгнем
заедно
като една вълна,

когато не със сняг, нито с релси, а с музика
ще се мери пространството
между нашите
гробове.

ИЗ ГОСТЕЙ

Ночью иду по пустынному городу
и тороплюсь
скорее – дойти – до дому,

ибо слишком трудно –
здесь, на улице,
чувствовать,

как хочу обнимать я камни.
И – как собака – деснами – руку –
руками – свои – рукава –

и – словно звуки
прессующей машины,
впечатленья о встречах в том доме,
который я недавно покинул;

и – жаль – кого-то – жаль – постоянно,
как резкую границу
между черным и белым;

и – тот наклон головы, при котором
словно издали помню себя,

я сохраню до утра,

сползая локтями по столу,
как по воску.

1960

СЛЕД ГОСТИ

Нощем вървя сред пустинния град
и бързам
по-скоро – да стигна – до вкъщи,

понеже е прекалено тежко –
тук, наред улицата,
да чувствам

желанието да прегръщам камъните.
И – като куче – със челюст – ръката –
с ръце – своите – ръкави –

и – сякаш звуци
от тежка преса,
впечатленията от срещите в оня дом,
откъдето се връщам;

и – жал – към някого – жал – постоянно,
като рязка черта
между черно и бяло;

и – главата склонена така,
сякаш сам отдалече се помня,

ще запазя до сутринта,

докато лактите ми се плъзгат по масата
като по восък.

К ПОЯВЛЕНИЮ СНЕГА

снова
он здесь
возвращаясь со дна
тихой поправкою
звуков на ветках

долго

(словно не день
а уже
без селений без города
без говорящих)

будто входящий
(все ближе)
опять на стене на бумагах
над окраскою печки – он
с детства разбросанный он
отобранный и возвращаемый
во тьме через тихое поле пугавший

белым знакомым лицом

1963

ЗА ПОЯВАТА НА СНЕГА

отново
е тук
изтръгнат от дъното
и тихо поправя
напева на клоните

дълго

(сякаш не само ден
а вечност
без град без квартали
без говор)

сякаш той влиза
(все по-близо)
пак е по стената на тапетите
над трептенето на печката – той
подхвърлян от детството той
изчезващ и винаги връщащ се
той дете ни плаши от тихия мрак сред полето

с бяло познато лице

ЗИМНИЙ КУТЕЖ

а пить – как будто в Лете спать:

с лицом чужим

как бы натянутым:

над местом не-вещественным

опасным

и озаряться в той реке

огнем незримым тьмы

ты там мой друг

в беспамятстве сказавший:

«как жить? да шкурой на базаре торговать

своею

золотой»

1963

ПИР СРЕД ЗИМА

да прием – сякаш в Лета спим:

лицето скрито

под чужда маска:

над място не-предметно

опасно

сияние да черпим от реката

от огъня незрим на мрака

приятелю и ти си там

в безумието си изрекъл:

„живот ли е това?

тук всеки кожата си златна

е обрекъл“

Превод от руски: **Наталия Христова**